

דיני ממונות בשלשה פרק ראשון סנהדרין

מסורת הש"ס

(א) (תוספתא פ"ב, כ) (ב) (ב"ב, כ"א) (ג) (ב"ב, כ"א) (ד) (ב"ב, כ"א) (ה) (ב"ב, כ"א) (ו) (ב"ב, כ"א) (ז) (ב"ב, כ"א) (ח) (ב"ב, כ"א) (ט) (ב"ב, כ"א) (י) (ב"ב, כ"א) (יא) (ב"ב, כ"א) (יב) (ב"ב, כ"א) (יג) (ב"ב, כ"א) (יד) (ב"ב, כ"א) (טו) (ב"ב, כ"א) (טז) (ב"ב, כ"א) (יז) (ב"ב, כ"א) (יח) (ב"ב, כ"א) (יט) (ב"ב, כ"א) (כ) (ב"ב, כ"א) (כ"א) (ב"ב, כ"א) (כ"ב) (ב"ב, כ"א) (כ"ג) (ב"ב, כ"א) (כ"ד) (ב"ב, כ"א) (כ"ה) (ב"ב, כ"א) (כ"ו) (ב"ב, כ"א) (כ"ז) (ב"ב, כ"א) (כ"ח) (ב"ב, כ"א) (כ"ט) (ב"ב, כ"א) (ל) (ב"ב, כ"א)

תורה אור השלם

1. ארבעים יבנה לא יסוף
פן יסוף להבנות על שבת
מכה דבה ונקלה ארדך
לענין דבריהם את שבת
החמישים שנה וקראתם
דרור בארץ לכל ישיבה
ויביל הוא ויהיה לבם
ושבתם איש אל אשתו
ואיש אל משפחתו
ויקרא כה י

הנהגות הב"ח

(א) נביא וחד אמר כנגד
שלשה שמרי הסף:
(ב) שם וחמשה ושבעה
כנגד שלשה שמרי:
(ג) ר"ה כנגד
שלשה שמרי הסף:

מוסף רש"י

פלימו אומר בזמנו אין
מקדשין אותו. אשוי
למך חזקו ור"ה כ"א. כנגד
ברכת הברכה שלשה
מיות נספוק ראשון
וחמשה נספוק שני ושבעה
נספוק שלישי ומנייה כ"ג.
שבעה רואי פני המלך.
שבעה הם נספוקי שבעה
שנים פסוק ומד, ומזה יס
חמשה חמשה נספוקי
נספוק מלכס, שלשה שמרי
הסף נספוק ספר מלכס
(שם).

למחיים עשרים וחדא. דהא אכתי חי הוא ואנבא דחיי מחי: חישוב לא קפני. דנימא שרין שלשה לחשב אס יעברו את החדש דכחשנא מליא אע"פ שרין לעברו כגון משום יקראו ומשום מחי אפילו הכי חושבנא נעי דמתן במסכת ערכין (דף טז:) אין פוחתין מארבעה חדשים המעוברין בשנה ולא נראה לעבר יומר על שנה אכל משעה מעוברין לא עדיין דאס כן קדים ואחי סיהלא תלתא יומי ומחוי שיקרא הלכך לרין לחשב חולדות הלכנה אס מקדוס שלשה ימים או שנים לקביעות החדש לא מעברין ליה דמחיה כה יאשי: קידוש לא קפני. דנימא דלרין ג' לקבל עדות החדש מפי העדים ולומר מקדוש החדש: אלא עיבור החדש. משמע שרין שלשה לומר מעובר החדש אמורה זו למח: לא ליקדש. כיום שלשים וממילא כי מקדשין ליה למחר מעבר החדש שבער דיום שלשים נחמיה שדיח ליה: חני קידוש. ועל כל חדשי השנה קאי: וסא עיבור קפני. דרך תנא טועה בגירסא להסיר מיהא על ידי שמה אכל אין נחלף למחל בין גירסת קידוש לגירסת עיבור: כ"ביום עיבור. יום עיבור הוא יום שלשים שממנו נעשה החדש מעובר כשרין לעברו: קידוש כיום עיבור. כגון נחמיה חסר שבער לרין שלשה לקדש ראש חדש הכא כיום ל' לחדש שבער: לאחר עיבור. אס עשו חושש שבער מלא וקבעו ר"ה כיום ל' ואחד יום חמשה וזו מקדוש מקדוש: בזמנו. כיום ל' דמולדתו כיום ל' הוא דלרין חדש לבנה (א) פחות מכ"ט יום ומחלח ומתא"ר: נספוקי: שבער קידוש: כשמים. כ"ד שלמעלה מאחתמול: פלימו אומר בזמנו אין מקדשין אותו. כ"ד לעשות חזקו לדבר שהרי בזמנו בא: חישוב דעיבור. לחשב אס יעברו דלרין לקדושי לא מלא ולא חסר וכ"א כ"ד שמעון לקמן ואידי דחני עיבור והסא לא סגי דלא תני עיבור דאמירה נעי שיקדש אדר השני לשם אדר דאי שחקי ממילא לשם יוסף מיקדש תנא נמי גבי חדש עיבור החדש וקרייה נמי לחשב עיבור ואשמעינן דחישוב בעינן אכל קידוש לא בעינן לא למלא ולא להסיר כ"א: אומר שיש מקדשין כ"ד לשם יובל: א' אומר ליש. א' מן השלשה אומר לרין ליש ולעין אס לריכה לעבר שנה זו מפני האכזב או התקופות או פירות האילנות כדלקמן (דף יא:) ושנים אומרים. אינו לרין להוסיף כ"ד על כך שאין כאן ספק דודאי אינה לריכה לעבר: בטל יחיד כמיעוטו. ולא יסבו החמשה עוד לעין דבר: שנים אומרים לישב ואחד אומר שלא לישב. הולכין אחר השנים ויושנין לישא ולימן אס לריכה לעבר אס לאו ומשא ומתן של עיבור לרין חמשה לסיכך מוספין

למחיה עשרים וחדא וכו' מיית בהך חדא לימות דהא כי מחית אנבא דחייא קא מחית אמר ליה אמר קרא ונקלה אחך לעיניך אחר שלקה אחך בעינא וליכא: עיבור החדש בשלשה: חישוב לא קתני קידוש לא קתני אלא עיבור לא ליקדשא וממילא לעבר אמר אבי תני קידוש החדש תניא נמי הכי (קידוש החדש ועיבור השנה בשלשה דברי רבי מאיר אמר רבא והא עיבור קתני אלא אמר רבא קידוש ביום עיבור בשלשה אחר עיבור ליכא קידוש ומני רבי אלעזר (ב) צדוק הוא דתניא רבי אלעזר (ב) צדוק אומר (א) אס לא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שכבר קידשוהו בשמים רב נחמן אמר קידוש אחר עיבור בשלשה ביום עיבור ליכא קידוש ומני פלימו היא דתניא פלימו (א) אומר בזמנו אין מקדשין אותו שלא בזמנו מקדשין אותו רב אשי אמר לעולם חישוב קתני ומאי עיבור חישוב דעיבור ואידי דקבעי למיתני עיבור שנה תנא נמי עיבור חודש חישוב חודש אין קידוש חודש לא מני ר' אלעזר היא דתניא (ר') אלעזר אומר בין בזמנו (ב) בין שלא בזמנו אין מקדשין אותו שנאמר (קדשתם את שנת החמישים שנה שנים אתה מקדש ואי אתה מקדש חדשים: רבן שמעון בן גמליאל אומר בשלשה כו': תניא כ"ד אומר רבן שמעון בן גמליאל (א) בשלשה מתחילין ובחמשה נושאין ונותנין וגומרין בשבעה אחד אומר לישב ושנים אומרים שלא לישב בטל יחיד כמיעוטו שנים אומרים לישב ואחד אומר שלא לישב מוספין עליהם עוד שנים ונושאין ונותנין דבר: שנים אומרים צריכה ושלשה אומרים אינה צריכה בטלו שנים במיעוטן שלשה אומרים צריכה ושנים אומרים אינה צריכה מוספין עליהם עוד שנים שאין המנין פחות משבעה הני (א) שלשה חמשה ושבעה כנגד מי פליגי בה רבי יצחק בר נחמני וחד דעימיה ומנו רבי שמעון בן פוי ואמרי לה רבי שמעון בן פוי וחד דעימיה ומנו ר' יצחק בר נחמני חד אמר כנגד ברכת כהנים וחד אמר (א) שלשה כנגד שומרי הסף חמשה מרואי פני המלך שבעה רואי פני המלך תני רב יוסף הגי שלשה וחמשה ושבעה (א) שלשה כנגד שומרי הסף חמשה מרואי פני המלך שבעה רואי פני המלך תני רב יוסף עד האידנא מאי טעמא לא פריש לן מר הכי אמר להו לא הוה ידענא דצריכותו (א) מי בעיתו מנאי מילתא ולא אמרי לכו: זמן נשיא צריך גדי סימן: ת"ר אין מעברין את השנה אלא אחד אומר ה' וכתוב אחד אומר שבעה

במיעוטן ועומדין והולכין להם: שנים אומרים אינה לריכה ושנים אומרים לריכה (א) שלשה כנגד שומרי הסף כו'. כלומר אשכחנא דמלכותא דארעא שלשה ממזין וחמשה ממזין ושבעה ממזין ג' כנגד שומרי הסף כדלקמן (א) מלכס (ב) גבי גלות נבחרתא ומחמשה מרואי פני המלך ונבחרתא (א) אסכחן שבעה שרי פרס ומדי ועיבור שנה מעטסיס מלכות שמים הוא לישב סדר השנים על מכונין בזמנא

שכבר קידשוהו בשמים. י"מ דכ"ד של מעלה מקדשין אותו לעולם שבעה המולד ואין נראה דאס כן בזמנו נמי כבר קדשו בשמים אלא נראה כפירוש הקונטרס כפ"ד דר"ה דכיום שלשים מתמיתים כ"ד של מעלה לכ"ד של מטה שמה יעברו אכל יום שלשים וסא:

מקדשין אותו בשמים מן השמר והא דלמר בירושלמי רבא בר זבדא בשם רב טעמא דר' אלעזר בר' זבדא בשם ש"ד שלמעלה רואין שאין מקדשין אותה מקדשין הן יש לישבו כפירוש הקונטרס דהכי פירש בשם ש"ד שלמעלה רואין שאין מקדשין אותו מלמטה כיום ל' מקדשין אותו הן מן הנוקר כיום ל' לא דלרין כאן ספק דודאי יקבע היום:

ואידי דתנא עיבור שנה. פירש בקונטרס דהסא לא סגי דלא תני עיבור דאמירה נעי שיקדש אדר השני לשם אדר דאי שחקי ממילא מיקבע לשם יוסף מה שפירש שיקדש אדר השני לשם אדר לא דק דלשון קידוש פין להוסיף להאי תנא דלא נעי קידוש לא מלא ולא חסר ואין אומר בו מקדש מקדש ויהי לו לומר שקובעין אותו לשם אדר ומה שממעט מן שנים שלשים קובעין אותו לשם אדר שני אין נראה דאמרין לקמן (דף יב:) אין מעברין את השנה כיום שלשים של אדר הולל ורואי קובעין יוסף אלא לרין לומר דאמירה של עיבור היינו נעשה שגומרין השבעה שמהא השנה מעוברת קודם שלשים של אדר ושבעה נבא עדים שראו את החדש אפילו יקבעו אותו סתם לית לן כן וממילא הו אדר השני: חישוב חדש אין קידוש חדש לא מני ר"א. מימא א"כ תיקי דר' מאיר אדר' מאיר דממני' קמי עיבור החדש כשלשה ועיבור השנה כג' דברי ר"מ ולעיל קתני נבחרתא קידוש החדש ועיבור השנה כג' דברי ר"מ ואין לומר דברי ר"מ דממנין ויקח רב טעמיה את שלשה שמרי הסף מן שמעון מתחילין כג'. והפשה אנשים מרואי פני המלך מין שורשאין ונותנין בחמשה. ושבעה אנשים רואי פני המלך מין שגומרין כג' (מתחילין כג'). אחד אומר לישב וב' אומרים לא לישב בטל יחיד כמיעוטו כלומר אין צורך לבית דין לישב שאין שנה זו צריכה עיבור כי אומרים לישב אחד אומר שלא לישב מוספין עליהם שנים ונושאין ונותנין כה. שלשה אומרים צריכה ושנים אומרים אינה צריכה מוספין עליהם שנים שאין חמשה פחות משבעה וא"ע שגמאר ויקח רב טעמיה את שלשה שמרי הסף הרי שלשה ושבעה אנשים מרואי פני המלך הרי עשר ושנים אס מעט הארץ הרי שבעה ומן העיר לקח סרים אחד אשר הוא פקיד על אנשי המלחמה הרי שבעה ואחד ולמה קרא אותו סרים שיושב ומפקד בהלכה כמו

עין משפט ונר מצוה

סא א מ"י פ"ב מהל' קידוש חמשה ה"ח: סא ב מ"י שם פ"ד הלכה ט: פא ג מ"י שם הלכה י: סא ד מ"י שם הלכה ט:

רבינו חננאל

כ"ב. ונקלה אחך בעיניך שלקה אחך. כלומר יחסיק דיהי ח' עיבור החדש בני חירצה אבי חני קידוש תניא נמי הכי קידוש החדש בני ועיבור השנה בני דברי רבי מאיר (א) ותרצה רבא הכי קידוש ביום עיבור והא ביום שלשים בני דיינין אחר עיבור ליכא קידוש כיון אלעזר בר' צדוק ורנן אס לא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שכבר קידשוהו בשמים. רב אשי אמר לעולם חישוב לעיבור החדש קתני ואידי דנעי מימא עיבור שנה תנא נמי עיבור חודש ואסכחן חישוב חודש אין סכלל קידוש חודש ליכא ונתנין סתמא כרי אלעזר (דמתן) (דמתן) בין שנייה בזמנו בין שלא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שנאמר וקדשתם את שנת החמישים שנה. שנים אתה מקדש ואי אתה מקדש חדשים וקרייל דאמרי רבי אלעזר לא אמר אלא מרואיין אבל מרבנן מקדשין. עיבור שנה בני רש"י (א) כג' מתחילין ובה: נושאין ונותנין כו'. כ"ד מתחילין כג'. כ"ד שגומרין כג' בני נושאין ונותנין כו' ויחשב כו' לוי אמר מהא ויקח רב טעמיה את שלשה שמרי הסף מן שמעון מתחילין כג'. והפשה אנשים מרואי פני המלך מין שורשאין ונותנין בחמשה. ושבעה אנשים רואי פני המלך מין שגומרין כג' (מתחילין כג'). אחד אומר לישב וב' אומרים לא לישב בטל יחיד כמיעוטו כלומר אין צורך לבית דין לישב שאין שנה זו צריכה עיבור כי אומרים לישב אחד אומר שלא לישב מוספין עליהם שנים ונושאין ונותנין כה. שלשה אומרים צריכה ושנים אומרים אינה צריכה מוספין עליהם שנים שאין חמשה פחות משבעה וא"ע שגמאר ויקח רב טעמיה את שלשה שמרי הסף הרי שלשה ושבעה אנשים מרואי פני המלך הרי עשר ושנים אס מעט הארץ הרי שבעה ומן העיר לקח סרים אחד אשר הוא פקיד על אנשי המלחמה הרי שבעה ואחד ולמה קרא אותו סרים שיושב ומפקד בהלכה כמו

(א) נראה דממנין כג' ור' יוסף רבא אסכחן עיבור קמי

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones